

Република Србија
Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
Немањина 22-26
Београд

З а х т е в **за приступ информацијама од јавног значаја 209/2018**

На основу члана 15 став 1 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (Службени гласник РС, бројеви 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010), подносим захтев за приступ информацијама од јавног значаја који се односи на добијање информација и копија докумената, а у вези са поклоном који је Министарство добило од компаније Јура. Конкретније, предмет захтева су:

1. уговор о донацији
2. копија писане комуникације или белешке о обављеној усменој комуникацији која је претходила закључивању уговора – нпр. понуда поклона или молба да се учини поклон, одговор на понуду или молбу, службена белешка са састанка и друго
3. сваки други документ у поседу Министарства из којег се може видети на који начин је разматрано да ли треба закључити наведени уговор, односно прихватити понуђени поклон, у смислу законитости тог правног посла, као и могућих негативних ефеката наред Министарства

Опис случаја на основу навода из медија и ближе информације о предмету захтева за приступ информацијама

У ТВ емисији „Инсајдер у Јури“, која се бавила и оптужбама бивших радника и неколико синдиката да ова јужнокорејска компанија, чије је седиште у Рачи, некажњено крши права запослених, објављено је и да је 2013. **уговор о донацији с Јуром** потписао тадашњи државни секретар Министарства за рад Драги Видојевић, а у његовој реализацији је учествовао бивши директор Инспектората за рад Драгољуб Пеурача, који је у међувремену у осуђен на четири и по године затвора због трговине утицајем приликом контроле у другим компанијама.

"Донација два аутомобила је реализована након добијања захтева од Министарства, за унапређење услова рада због мањка службених возила. Као чланови локалне заједнице, одлучили смо да званично испунимо захтев без скривених намера", наводи се у одговору компаније Јура. Одговор компаније Јура доступан је на сајту https://insajder.net/attachment/27/Odgovor%20Jure.jpg?g_download=1

Представници Јуре истичу и да је ова донација реализована на основу званичног уговора о донацији с Министарством, а једини услов донатора био је да се аутомобили користе у службене сврхе. Донација је, како се наводи у одговору Јуре, реализована 2013.

Поводом потврде компаније "Јура" да је донирала два аутомобила Министарству рада, Транспарентност Србија је јавно позвала Министарство, Владу и Државну ревизорску

институцију да испитају случај, покрену поступак за кажњавање одговорних, врате возила добијена мимо закона и покрену поступак за измену и допуну прописа, како би се потпуније уредило питање сукоба интереса који настаје у вези са поклонима које примају државни органи, али немамо информације да ли су то и учинили. <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/saoptenja/8437-drzavno-reketiranje-sukob-interesa-i-troskovi-nakon-poklona>

Инсајдер је објавио допис фирме „Јура“ која је потврдила која је потврдила да је, на захтев Министарства рада донирала два аутомобила. Инсајдер наводи да је донација дата 2013. године. Медији су ову тему отворили Медији су ову тему отворили након објављивања тврдњи да се у тој фирми, која је од државе добила 25 милиона евра субвенција, крше права радника а да Инспекција рада не реагује адекватно.

Закон о донацијама и хуманитарној помоћи забрањује да се као донација додељују, односно примају путнички аутомобили, као и услуге, новац, хартије од вредности, имовинска и друга права. У овом конкретном случају, не само да је прекршено ограничење из Закона о донацијама, већ постоје и знатно озбиљнији проблеми. Прво, сама ситуација у којој један државни орган тражи од приватне фирме која може бити предмет инспекцијске контроле „донацију“, може представљати по својој суштини изнуду мита, која се разликује од кривичног дела само по томе што корист не стиче појединац него орган. Додатни елемент апсурда уноси чињеница да држава на једној страни, новцем од пореза подстиче инвеститора, а да, с друге стране, од тог истог инвеститора тражи возила која је требало набавити из буџета.

Све и да „донација“ није била изнуђена, очигледно би било непримерено да државни орган прима поклоне од фирме коју тај исти орган треба да подвргне инспекцијском надзору (инспекција рада, која је у саставу Министарства). Будући да актуелни прописи садрже само правила о сукобу (приватног) интереса државних функционера и службеника са јавним интересом о којем треба да се старају, а не и о оваквим ситуацијама, Транспарентност Србија сматра да ова питања треба уредити. У вези са тиме, подсећамо да је неопходно да се уреди и поступање јавних функционера у вези са пријемом поклона. Додатни разлог за увођење прецизних законских правила јесте и чињеница да у неким случајевима донације носе са собом и значајне скривене трошкове, који могу вишеструко да надмаше вредност поклона, нарочито код производа чије одржавање и повезани трошкови (нпр. ажурирање софтвера, сервиси, набавка специфичне опреме) су већи од цене основног производа.

Уколико је Министарство поступало у оквиру својих овлашћења ради утврђивања евентуалне повреде закона или штетних ефеката уговора, молимо да нас такође обавестите о томе. Такође, уколико је Министарство уочило постојање системског проблема на који указујемо у овом допису, молимо вас за информацију о евентуално покренути иницијативама код других државних органа да се ти проблеми реше.

за Транспарентност – Србија

Немања Ненадић
програмски директор
Београд, 21. август 2018.